

ANTON KUMPF – MIKULI - BARON PŘEDZNÁMKOVÝCH CELISTVOSTÍ

„O kouzlu starých dopisů

Staré dopisy si uchovávají kouzla plná tajemství, která jim žádný člověk nemůže odejmout. V nich přece stále a dále žije člověk v průběhu staletí. Své svědectví mohou vydat i knihy a obrazy. Dopisy svým vnitřním lidstvím vše zahalují a vydávají živý obraz osobnosti.

Staré dopisy poskytují badateli objevné naleziště, umělci viditelné loviště, sběrateli radost . Z dopisů tryská bohatý zdroj duchovních podnětů a citového vnitřního povznesení ale jen pro ty, kteří podchytili jejich hluboký smysl i a s oddanou láskou pečují o ctihodný odkaz našich předků. “

Anton Kumpf – Mikuli

„ Neue Briefe über alte“

(„Nové dopisy o starých“)

Vydavatelství „Die Postmarke“ GmbH,

Vídeň 1933

ŽIVOT

Tato krásná slova vyznání napsal Anton Kumpf – Mikuli narodivší se pod jiným jménem: Anton Ritter von Kumpf - Mikuli dne 8. 4. 1879 v Kaplici v jižních Čechách (něm. Kaplitz) otci Antonu Kumpfovi (1836 – 1917 v Mimoni něm. Niemesu) a matce Julii Kumpf roz. Schwarz (1858 – 1935 v Mimoni něm. Niemesu). Archivní zdroje hovoří, že se nazýval i jako Anton Baron Kumpf – Mikuli. Není divu. Pocházel z vysoce postavené a velevážené starofranské patricijské rodiny. Byl synem státního úředníka. Jeho předci byli již od 14. století známi jako městští starostové a radní ve svobodných říšských městech jakými byly Rothenburg ob der Tauber a Windsheim. Během náboženských nepokojů a selských válek rodina emigrovala v 16. století na sever Čech. Je přirozené, že na základě takové rodinné tradice se svobodný pán stal důstojníkem. Během 1. světové války zastával funkci velitele v císařsko – královské Střelecké divizi a skončil v hodnosti majora. Oženil se 1. 1. 1938 a vzal si Leopoldinu Kallendovou (30. 4. 1899, Vídeň – 9. 10. 1989, Vídeň), se kterou měl dceru Ernestinu Kumpf – Mikuli. Náš svět opustil ve Vídni dne 15. 10. 1968. Je pohřben na vídeňském hřbitově Friedhof Hernals (ID hrobu 160713778).

PROČ PRÁVĚ BARON KUMPF – MIKULI A ČLÁNEK O NĚM?

Velmi jednoduché. Když jsem se stal členem specializovaného klubu 00-15 v roce 1974, byly členské schůzky hojně navštěvovány tehdejšími členy. Hodně se povídalo a já měl uši nastražené. Povídání o kořenech specializovaných oborů bylo součástí každého setkání. Hodně se povídalo o historii, literatuře a osobnostech tohoto směru sběratelství. A nejen o našich, ale i německých a rakouských. Odtud vlna zájmu o sběratelství artefaktů poštovní historie k nám přišla, i když i my jsme měli dost solidní základ pro vytvoření slušné sběratelské

základny. Nicméně padala jména jako Kalckhoff, Lindenberg, von Stephan, Müller a další. A mezi nimi i Anton Baron Kumpf – Mikuli. proto jsem několik let věnoval bádání o této pozoruhodné osobnosti. Vždyť byl pionýrem poštovní historie, ale i něco více – objevil krásu předznámkových celistvostí pro širokou sběratelskou veřejnost a přiblížil je zájemcům. Jeho trpělivost vysvětlit, co vše na nich znamená a co mělo funkci, byla nezměrná. Proto ten název. A. Kumpf - Mikuli byl nejen baronem původem, ale i baronem specializované historie poštovníctví. Zárukou byly osobnosti československé filatelie jako Nebeský, Horký, Vorlíček, Palkoska, Pohorecký a další. A. Kumpf – Mikuli objevil celistvost pro filatelisty, ale též aspekty historie pošty a poštovníctví v celku a detailu. Vždyť právě tyto celistvosti se staly základem tak oblíbeného regionálního sběratelství. Baron Kumpf – Mikuli nám odkryl taje, zákonitosti a nahodilosti předznámkového sběratelství. A ukázal je na celistvostech, které jsou sběrateli považovány za království.

BARONOVA FILATELISTICKÁ A SBĚRATELSKÁ HISTORIE

Poštovní známky začal sbírat jako školák a získal vynikající kousky a partie, protože finance nebyly pro něj problém. Dítě štěstěny! (Horst Hille, 1990). Z pochopitelných důvodů začal sbírat starorakouské a staroněmecké známky.

Svou úlohu a poslání však našel v jiném oboru – v poštovní historii. Soustředil se tehdy na nový obor – dopisy z období, kdy neexistovaly známky. Jeden z nejtěžších a nejsložitějších na pochopení, vědomosti, znalosti a na finance. Velký oříšek. Předznámkové období, které se v německých oblastech vžilo pod název „Vorphilatelie – předfilatelie“. I když název je možná nepřesný a zavádějící. Nicméně se vžil v řadě zemí a existuje pod tímto názvem do dneška. V našich končinách jsme se přiklonili k názvu „předznámková doba a předznámkové dopisy a celistvosti“. Baron Kumpf – Mikuli udělal pro tento obor, ať se nazývá jakkoliv, velmi mnoho a bez ostychu jej můžeme nazvat otcem sběratelství předznámkových celistvostí a dopisů či baronem předznámkové poštovní historie.

Za svého života, posílen intenzivním studiem poštovní historie, ale též i finančním zázemím své rodiny, vytvořil rozsáhlou sbírku celistvostí z doby, která jej nejvíce zajímala – od nejstarších dnů předznámkové éry. řada badatelů či životopisců Kupmpf – Mikuliho se liší v počtech. Horst Hille z Lipska uvádí v roce 1990 počet 140000 „předfilatelistických dokladů“ (Sammler Express Heft 16/1990 – str. 552 v článku „Pioniere der Philatelie Anton Kumpf – Mikuli“). Jaroslav Ježek ve svém článku „Předznámkové dopisy a razítka českých zemí a Slovenska“ (Filatelistické sešity č. 20/1979, str.79) uvádí vyšší číslo a popisuje i sbírku co do struktury a časového vymezení.

Materiálu nahromadil (Kumpf – Mikuli – pozn. aut.) jako nikdo jiný, už v r. 1935 to bylo 250000 položek, ovšem K. M. nesbíral jen předznámkové dopisy Rakouska – Uherska, ale celého světa. A nebyl to pouhý hromaditel, šel za svou zálibou do hloubky, jaká je i v dnešní době pokročilé specializace neobvyklá. Hleděl si nejen razítek, ale i obsahu dopisů, rukopisu, adres, vlastnosti papíru a jeho průsvitek, prostě nevynechal nic pozoruhodného i ve věcech, jimiž se filatelie přímo nezabývá. Dopisy sbíral z doby od počátku výroby papíru v Evropě, tedy od konce 13. století a sbíral i recepisy a jiné dokumenty s poštovním provozem související“.

Pod tímto zorným úhlem a zveřejněných slov, můžeme odvážně přeložit i stěžejní práci Kumpf – Mikuliho jako „Nové listy či doklady o starých“ vzhledem k tomu, že se nejednalo o dopis v klasickém a moderním vnímání jako „ochranný obal pro list a jeho nepoškození a zabránění nepovolaným očím číst obsahu sdělení“. Nejde však o formu, ale hlavně o obsah prací Kumpf – Mikuliho.

OD SBĚRATELSTVÍ K PUBLIKACÍM, ZNALECTVÍ, EXPONÁTŮM

Bez nadsázky mohu říci, že již v třicátých letech se Anton Kumpf – Mikuli stal otcem sběratelského oboru předznámkových celistvostí. Měl k tomu předpoklady nejen filatelistické, ale zejména vlastnil 140000 předznámkových dopisů a dokladů. To byl významný základ pro rozpoznání a posouzení původu celistvostí, doby vzniku a formy vzniklé v poštovní historickém a společenském kontextu. To vše posloužilo k rozpoznání, seřazení a hlavně k přesnému popisu. Pod vlivem těchto okolností mu titán sběratelství poštovní historie a velký sběratel ing. Edwin Müller (2. 12. 1898, Vídeň – 4. 10. 1962, New York – zde od roku 1938 v emigraci) ve svém časopise „Die Postmarke“ nabídl možnost v letech 1929 – 1933 publikovat 39 článků pod titulem „Nové dopisy o starých“. Rakousko a sběratelé ve světě měli velké štěstí, že tyto osobnosti zanechaly své profese a věnovaly se výlučně filatelii. Ing. Edwin Müller, jak jsem psal před lety na tomto serveru v samostatném článku, redigoval, ale i psal články na téma razítka Rakouska a Lombardska. Když se v roce 1933 konala výstava WIPA (Wiener Internationale Postwertzeichenausstellung 1933) ve třech vídeňských objektech – domě Secese, Uměleckém domě a Vojenském kasinu, tak se oba sešli v organizačním výboru a pod vedením předsedy Ludwiga Hessheimera se zasloužili o vynikající filatelistickou výstavu.

Kumpf-Mikuliho články měly velký úspěch tak, že se autor rozhodl vydat publikaci pod stejným názvem „Staré dopisy o nových“. Jednak v roce 1931, ale v rozšířené formě v počtu 300 výtisků v roce 1933. Do dnešních dnů je tato publikace žádaná a trh se nenasytil ani po vydání několika dotisků či reprintů, z nichž některé spatřily světlo světa v Evropě (Německo) i v zámoří (USA, Argentina). Populární je německý reprint z roku 1978 publikovaný v rámci „Neues Handbuch der Briefmarkenkunde“, který pro Německý svaz filatelistů vydala nakladatelství Das Licht der Sammlerwelt. Obsahuje 1500 originálních ilustrací. Reprintů bylo později více – zejména v USA.

Druhým vynikajícím počinem je do dneška hledaná a vyprodaná kniha a následný dotisk Kumpf-Mikuliho knihy „Dopis jako kulturně – historický studijní a sběratelský předmět“ („Der Brief als kulturgeschichtliches Studien- und Sammelobjekt“) z roku 1951. Původní kniha, kterou vydala nakladatelství SAVO – VERLAG Wien (o Savu bude ještě řeč) vyšla v roce 1949 se 145 ilustracemi. Této publikaci si sběratelé váží, neboť jak se vyjádřil dánský sběratel Svend na blogu Filatelie dneška:

„Říká se, že tato brožura je základní prací týkající se „dopisu“ a nutností pro každého sběratele klasických dopisů a obálek. Číst brožuru je radostí pro každého sběratele.....“.

Doplňuji, že v knize je popsán dopis z hlediska papíru, vodoznaků, popisků, adres, cenzury, poštovních razítek a dokonce i dalších zajímavostí na dopisech včetně humoristických obrázků. Popisuje i voskové pečeti. Kniha je uvozena Kumpf-Mikuliho mottem:

„Dopis je zásadně zpráva někomu, kdo není přítomen. Pokud adresát odpoví, máte

korrespondenci.“

Doba to byla zcela jistě šťastná, neboť ruku v ruce s Kumpf – Mikulim se přeznámkovým dopisům a znakům na nich, zejména razítkům věnovali i další titáni poštovní historie, zejména ing. Edwin Müller.

Je úžasné, že oba spojili síly, jejichž výsledky viděla odborná i laická veřejnost při výstavě WIP 1933 ve Vídni. Osobnost Edwina Müllera jsem již ve vzpomínkovém článku připomněl. Jen stručně – narodil se 2. 12. 1898 ve Vídni a zemřel 4. 10. 1962 v New Yorku, kam musel z důvodů rasové perzekuce emigrovat z Vídně v roce 1938. V Evropě zanechal velké dědictví – zejména práce o razítkách. Tuto činnost rozšířil svými pracemi i za velkou louží. S Kumpf – Mikulim měli hodně společného, dokonce i to, že po vystudování chemických věd, se věnoval plně filatelii. tak jako Kumpf – Mikuli. Nejvíce jej proslavily práce „Velká příručka o razítkách Rakouska a Lombardska – Benátska“ a „Razítka Rakouska“. Redigoval i filatelistický časopis „Die Postmarke“ v období 1923 – 1938. O jejich společné spolupráci při výstavě WIPA 1933 jsem se už zmínil. Oba navštívili i výstavu PRAGA 1938 a byli přijati jako znalci ze všech největších. Byli to významní soupeřníci své doby.

Kumpf – Mikuli pokračoval ve své práci „Nové dopisy o starých“, zejména od roku 1933 a to v rozšířené formě a doplnil je 300 exempláři. V nezměněné formě jej poštovní historici dostali v roce 1978 i v knize „Nová příručka sběratele poštovních známek“. Vydalo jej nakladatelství Bund der Deutschen Philatelisten e. V. Část věnovaná předznámkovým dopisům obsahovala 1500 vyobrazení podle originálů.

O druhé uznávané publikaci popisující dopis jako kulturně – historický objekt jsem již psal. V časopise „Die Postmarke“ se objevily další práce. Jednak „Srovnávací znázornění podobných poštovních razítek rozlišných poštovních území“ („Vergleichende Darstellung ähnlicher Poststempel verschiedener Postgebiete“) a jednak „Jak sbírat předfilatelistické dopisy?“ („Wie sammelt man V – Briefe?“). Zejména druhá práce znamenala velký průnik do duše poštovního historika a jako v předchozích pracích – kladla důraz na sbírání celistvostí – celých dopisů, a ne ústřížků či výstřížků. Mezi takovéto formy sběratelských artefaktů řadil Kumpf – Mikuli i sběratelství předních stran (tedy vystřižených částí dopisů). I další práce se týkaly nejen sběratelství celistvostí, ale formám sběratelství. Zmiňuji práce „Woher kann man alte Briefe erlangen“ („Odkud požadovat staré dopisy“) , „Welchen Wert haben alte Briefe?“ („Jakou hodnotu mají staré dopisy?“), „Welche Briefe sind gewöhnlich, welche sind selten?“ („Které dopisy jsou běžné, které jsou vzácné?“), „Welche Ansprüche soll man an die Qualität des Poststempels stellen?“ („Jaké nároky se mají klást na kvalitu poštovních razítek?“) či „Aus welchen Gebieten soll man Briefe sammeln?“ („Z jakých oblastí by se měly sbírat dopisy?“). Naprosto vyčerpávající pohled na sběratelství předznámkových dopisů rozebraný ze všech možných úhlů. Lze konstatovat, že Vorphil-Baron (Předfilatelistický baron), jak jej jeho vrstevníci nazývali, řekl o sběratelství tohoto náročného oboru hodně a jeho slova a závěry mají platnost i v současné době a zcela jistě budou platit i v budoucnosti.

Je zcela pochopitelné, že byl znalcem tohoto boru víc než povoláním.

ZAKLADATEL SAVO A DUCHOVNÍ OTEC DASV

Anton Kumpf – Mikuli se věnoval i spolkové činnosti. Inicioval založení spolku SAVO („Internationaler Verein der SAMmler VOrphilatelistscher Briefe und Postdokumente“, v překladu „Mezinárodní spolek sběratelů předfilatelistických dopisů a poštovních dokumentů“ – ve dvou slovech názvu je skrytá zkratka spolku – SAVO). Na něj později navázal v současné době existující podobný spolek DASV („Deutsche Altbriefesammler – Verein e. V.“, v překladu „Spolek německých sběratelů starých dopisů“).

SAVO vzniklo v roce 1933. Jeho zásluha byla nejen ve sdružování sběratelů a badatelů předznámkových dopisů, ale zejména to, že tento spolek začal vydávat tištěný materiál „SAVO. Das vorphilatelische Blatt. La revue philatélique. The prephilatelic Review. Čili: Předfilatelistická revue“. Činnost spolku ukončili národní socialisté v roce 1938 a definitivně spolek zanikl po smrti svého zakladatele 14. 3. 1969. Jméno žije dále na plaketě. I nadále. Nezaniklo ani krédo spolku na sběratelské a mezinárodní úrovni. I jméno Kumpf – Mikuliho nezaniklo. Je stále čestným předsedou nejstaršího rakouského sběratelského spolku „Vindobona“. Jeho jméno je do dneška vzpomínáno.

Založení *spolku* SAVO bylo dle Jaroslava Ježka „nejvýznamnějším mezníkem ve vývoji předznámkového sběratelství u nás a ve střední Evropě, ke kterému došlo během vídeňské výstavy „WIPA“ dne 7. července 1933 a svolavatelem byl Antonín Kumpf-Mikuli, jenž byl také zvolen předsedou.“ Dodávám, že místopředsedou byl zvolen ing. Edwin Müller. Jeho zástupcem pro sběratele v Československu byl dr. J. Mazurek z Karlových Var. Na zahajovacím zasedání bylo přítomno 39 účastníků. Zajímavé je národnostní složení. Třetina byla z Vídně, ostatní z různých zemí – z Německa, Francie, Polska, Itálie, Anglie, Rumunska, Švýcarska, Dánska a Bulharska.

Velmi zajímavé jsou stanovy spolku, který si jako účel založení stanovil:

- podporu studia a sbírání předznámkových dopisů a poštovních dokumentů,
- zprostředkování výměny názorů o nich,
- vydávání časopisů a světového katalogu předznámkových razítek,
- zřízení zkušebny ,
- ustavení spolkového kolování.

V říjnu 1933 vyšlo první číslo časopisu SAVO (časopis - či lépe revue- vycházel až do zrušení v roce 1939). Do dneška se jedná o vzácnou a hledanou tiskovinu.

Kumpf – Mikuli se na jeho stránkách rozepsal o programu spolku SAVO, kde sděluje:

„Náš pohled nelpí jen na poštovním razítku, neboť nesbíráme jen předznámková razítka, ale dopisy. Zajímá nás vše, co je na dopise vidět. Analýza dopisu nám má podat vysvětlení o podacím razítku..... avšak také o jiných razítkách, poštovním, poštovní trase, pečeti i dopisním papíru a

jeho průsvitce..... a obsah dopisu tento sběratelský obor je natolik plný půvabů, že koho zaujal, zůstane zajat natrvalo....“.

Tato slova mohu jen potvrdit. Něčím podobným jsem prošel v polovině sedmdesátých let, kdy jsem byl účastníkem založené znovu povolené a obnovené Palkoskovy komise poštovní historie a celin.

Cesta vytvořit z celistvosti sběratelský obor byla vznikající komisí opuštěna, vždyť celistvost je v moderní řeči nosičem řady poštovních znaků, které byly součástí náplně různých sekcí. Ale jinak se v pohledu spolku SAVO moc nelišila, spíše naopak, došlo ke ztotožnění.

Odezva i v českých zemích byla dost značná, i když ji nelze nazvat masívní. Od roku 1934, tedy rok po založení mezi členy najdeme hned sedm sběratelů z různých míst Čech (nejen Prahy, ale i menších měst). Zajímavý je profesní pohled. Mezi členy najdeme redaktora Mauthnera z Prahy, továrníka Chumana z Písku, stavitele Haideho z Bystřice nad Úhlavou, nadporučíka v. v. Hanuse z Poličky, účetního Zimmu z Vehedic u Karlových Var, obchodníka poštovními známkami z Prahy Brunnera či doktora Mandla, zubního lékaře z Moravské Ostravy. Postupem let přibýli pochopitelně další. Redaktor H. M. Mauthner zprostředkoval prostřednictvím časopisu „Der Philatelist“ vycházející v Boru u České Lípy informace ze spolku SAVO mezi sběratele na našem území. Der Philatelist otiskl i přednášku dr. J. Mazurka „Historická filatelie“. První rok existence spolku byl zakončen číslem 116 členů. Tento počet se nezvyšoval. Evropa byla zneklidněna politickým vývojem ... Tak jako v jiných oborech sběratelství a vůbec v celém životě evropských obyvatel té doby.

PŘEDZNÁMKOVÉ CELISTVOSTI NA VÝSTAVÁCH

Aktivita Antona Kumpf – Mikuliho na publikačním, přednáškovém a spolkovém poli nezůstala bez odezvy i v tom nejdůležitějším – tvorbě exponátů a jejich vystavování . Ve třicátých letech se konaly důležité výstavy, zejména v Německu, Francii a Rakousku. Svým dílem přispěla i výstava PRAGA 1938. Ale po pořádku.

Anton Kumpf – Mikuli měl jasno v tom, že největší propagací oboru, který prosazoval, je vystavování.

Ovšem vše společně se širokou publikací odborných studií a pravidelným pokračování poznatků ve filatelistických časopisech. Důležitou součástí tohoto postupu je i pravidelné setkávání sběratelů a expertů, výměna a kolování materiálu. I přednášky pomáhají. Vše se splnilo. Zbývalo vyřešit odstup amerických a anglických jurymanů od předznámkových dopisů a dokladů s tím, že na výstavách se pravidelně podhodnocovaly. Výjimkami nebyly bronzové a stříbrné medaile, ohodnocení častokrát nedokázalo dosáhnout ani k pozlaceným medailím. Svobodný pán či baron Kumpf – Mikuli si společně s ing. Edwinem Müllerem si vzali za své tento stav

zlepšit. Boj to byl veliký. Jejich dlouholetá činnost přispěla k tomu , že celistvosti byly uznány, nastalo postupné porozumění pro staré dopisy a dokumentaci poštovníctví a jeho historie. Nastala i snaha uplatnit objektivitu při hodnocení. Vše se rozseklo na výstavě PEXIP 1937 v Paříži. Jak zaznamenal Jaroslav Ježek:

„Na Pexipu byli Američané a Angličané proti udělování zlatých a pozlacených medailí sbírkám razítek a předznámkových dopisů. Anton Kumpf – Mikuli a ing. Edwin Müller prosazovali nezkrácené hodnocení ... když došlo k hlasování o této otázce, většina za podpory Francouzů rozhodla pro rakouský návrh...“.

Na konto tvrdohlavých jurymanů s odsudky Anton Kumpf – Mikuli tehdy napsal v článku „Jurymanům na Wipě!“ v časopisu Germania – Berichten 38 (1933). Upraveno a zkráceno!

„Proč mají jurymani, zejména američtí a angličtí, tak nízkohodnotící mínění o předznámkových dopisech? Já mám na čtyřech čtverečních metrech nejstarší a pozoruhodné předfilatelistické dopisy Rakouska, na třinácti metrech čtverečních takové dopisy z Německa a na dvou metrech čtverečních dopisy francouzské poštovní, různé dopisy dědičných pošt z 18. století, na jednom metru čtverečním nejstarší poštovní razítka Evropy, z nichž pět je ze 17. století, na jednom metru čtverečním dopisy z oblastí cholery rozličných zemíMnoho těchto dopisů mohou v klidu odpočívat vedle rarit v tresoru. Rarity jako rakouské merkury, mauriciové a jiné musí obchodníci mít a jejich výdělek je jenom otázkou peněz. Já mohu vyjmenovat tučnou řadu mých vystavených dopisů, které ani obchodník ani sběratel nemohou za nejvyšší cenu poskytnout.“

Kumpf – Mikuli píše dále:

„Když stará rakouská razítka dostávají zlaté medaile, proč nejsou stejně ohodnocena i stará a v mnoha případech vzácná předznámková razítka této země a jiných zemí?“

Stručně si popíšme hlavní výstavy 30. let, kdy šlo o hodně – ocenit práci a badatelství těch, kteří sbírali předznámkové dopisy pod vedením pionýra tohoto oboru A. Kumpfa – Mikuliho. Nejdříve připravil exponát předznámkových dopisů a vystavil je na Mezinárodní výstavě poštovních známek IPOSTA 1930 v Berlíně (12. – 21. 9. 1930).

Poté přišla Mezinárodní filatelistická výstava WIPA 1933 ve Vídni (4. 6. – 9. 7. 1933), kde se oba zmínění pánové velmi angažovali. Výstava byla velkou událostí, která přitáhla pozornost široké veřejnosti nejen v Rakousku. Pozornosti neušlo, že ji zahájil tehdejší rakouský prezident Wilhelm Miklas. Na dobových fotografiích můžeme na fotografiích identifikovat kromě prezidenta i předsedu organizačního výboru Ludwiga Hesshaimera a v doprovodu i Antona Kumpfa - Mikuliho a Edwina Müllera. Vždyť se velkou měrou zasloužili o velký úspěch výstavy. Legendární výstava žila poštovní historií. Rakouská poštovní správa vydala k výstavě známou WIPA známku zobrazující dostavníkový motiv autora Moritze von Schwinda. Přílohu vstupenky tvořil i čtyřblok těchto známek ve velké kvalitě v počtu 10000 kusů.

Na obou zmíněných výstavách se ještě těmto exponátům stále přiznávaly jen pozlacené medaile.

V roce 1935 (23. 6. – 3. 7. 1935) se konala Výstava poštovních známek OSTROPA 1935

v Královci (Königsberg). Poprvé v historii byla udělena zlatá medaile předznámkovému exponátu. Dalších 16 vystavených předznámkových exponátů byly oceněny pozlacenými (2), stříbrnými (1) a bronzovými (3). I v dalších exponátech, i když ne dominantně, se vyskytly předznámkové celistvosti.

Poté se konaly ještě další dvě významné výstavy – PEXIP 1937 a PRAGA 1938.

O PEXIPu byla již řeč, ale to hlavní nebylo vysloveno. Dva specializované exponáty obsahující razítka obdržely zlaté. Specializované exponáty obsahující předznámkové celistvosti na úrovni pozlacených, stříbrných a bronzových. I český živel přispěl pozoruhodnou účastí předznámkových exponátů. Češi vystavili Nizozemí a kolonie (dr. Bondi, Praha), dopisy a razítka Kroměřížského sněmu, pečetní razítka Trutnova, rekomandační razítka Vyškova (O. Schob, Brno), slovenská negativní razítka (F. Brunner).

Mezinárodní výstava poštovních známek PRAGA 1938 (28. 6. – 4. 7. 1938) zaznamenal velký úspěch pro předznámkové artefakty. Bohužel zhruba ve stejnou dobu přišla pro A. Kumpfa – Mikuliho přišla z Úřadu pro spolky smutná zpráva: „...vydávání časopisu SAVO se zastavuje, jelikož odporuje veřejným zájmům“. Radost vystřídala smutek. PRAGA viděla 16 exponátů předznámkových artefaktů, dalších 30, jak píše SAVO ve svém oběžníku (sic!), tyto materiály obsahovalo doplňkově. Hodnocení bylo slibné – dvě zlaté, 2 velké a 4 malé stříbrné a 4 čestné ceny. A oběžník dodává:

„Náš obor se tu skvěle uplatnil, např. paní Dwightová z New Yorku vystavovala nádhernou sbírku francouzských předznámkových dopisů na desetimetrové ploše s nejkrásnějšími dopisy 18. století a napoleonské polní pošty“.

Oba pánové si vychutnali vítězství osobně, byli přítomni na výstavě, i když to, co následovalo bylo více než smutné. Spolek SAVO se rozpustil, i když pojal árijská nařízení do stanov, Edwin Müller a další dva členové museli rezignovat a emigrovali. Spolek přestal existovat. Jaká náhoda. Jeho historie skončila 15. 3. 1939 v den, kdy skončila historie druhé československé republiky a přišla éra protektorátu Čechy a Morava.

Svou nezměrnou činností zanechali po sobě velké dědictví. V mnoha zemích. Obor, který prosazovali a podporovali se stal oborem rovnoprávným s ostatními obory poštovní historie. U nás též. V průběhu let se vytvořily specializované a studijní sbírky a exponáty ve velkém počtu. Ba co víc, předznámkové celistvosti se staly nutnou součástí regionálních sbírek a exponátů.

OCENĚNÍ

V roce 1933 Anton Kumpf – Mikuli uvedl v život ocenění práce badatelů, sběratelů a publicistů, které bylo nazváno SAVO – PLAKETTE. Uděluje se za výjimečný výkon na úseku poštovní historie, zejména při budování sbírek při využití archiválií, publikování poznatků už od roku 1935. Prvním oceněným byl Gerhard Sempf. V roce 1939 ji obdržel i Anton Kumpf – Mikuli. Plaketa existuje do dneška. Přeje si tak správce nadace. Správu a udělování této plakety převzal spolek DASV (Der deutsche Altbriefsammler Verein).

DASV uděluje i vlastní plakety od roku 1957 (prvním oceněným je Hermann Deninger). Anton

Kumpf – Mikuli byl oceněn touto plakétou v roce 1963 konkrétně 8. 4. 1964 u příležitosti svých 85. narozenin.

Rakušané ocenili Antona Kumpf – Mikuliho v roce 1960 (Zlaté čestné ocenění Spolku rakouských filatelistů). Stejnou poctu obdržel A. Kumpf – Mikuli i od dalších entit v různých zemích (Belgie, Velká Británie, Švýcarsko a jiné) i posmrtně.

Rodák z Kaplice v jižních Čechách a patricijský potomek německých protestantských emigrantů, kteří našli svůj azyl v Čechách před mnoha staletími, se výrazně zasloužil o jeden z významných oborů poštovní historie - předznámkových celistvostí z různých území včetně českého území.

Bohužel jsem jej nenašel mezi slavnými rodáky města Kaplice. Zasloužil se o obor, za který již několik desítek let čeští sběratelé dostávají ta nejvyšší ocenění za své exponáty na všech stupních výstav včetně světových.

Mezi českými filatelisty byl oceněn alespoň častými vzpomínkami za své záslužné počiny, které přitáhly k oboru předznámkové filatelie a k dalším oborům české poštovní historie mnoho sběratelů ve světě, ale i u nás. Vzpomínkami, které obohatily krom jiného i naše filatelistické schůzky v Klubu filatelistů 00-15, jichž jsem se ke svému štěstí zúčastnil. Vzpomínky. Není to málo?

Velké díky, rodáku z Kaplice, Antone barone Kumpf – Mikuli.

Zdroje:

1/ Ježek Jaroslav, Předznámkové dopisy a razítka českých zemí a Slovenska, Filatelistické sešity 1972, Filatelie

2/ Hille Horst, Pioniere der Philatelie, Anton Kumpf – Mikuli , Sammler Express Heft 27/1990,

3/ [www. Philahistorica.de](http://www.Philahistorica.de)

4/ <http://worldcat.org>

5/ www.dasv-postgeschichte.de

6/ <https://de.wikipedia.org>

7/ <https://www.klassische-philatelie.ch>

8/ <https://philatelyoftoday.blogspot.cz>

Autor: Ivan Leiš

